Państwowa Inspekcja Ochrony
Roślin i Nasiennictwa

RPW/8989/2026 P
Data:2026-11-03
URZAD GMINY LUZNA

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ROŚLIN I NASIENNICTWA W KRAKOWIE

tel. 12 623 28 00
fax 12 430 49 64

ul. Kołowa 3
30-134 Kraków

wi-krakow@piorin.gov.pl

piorin.gov.pl

Małopolski Wojewódzki Inspektor Ochrony Roślin i Nasiennictwa informuje
o zagrożeniu dla roślin oraz drewna z drzew rodzaju *Fraxinus (spp.)* i gatunku *Chionanthus virginicus L.* oraz wymagań i ograniczeń dotyczących ich przemieszczania i zagospodarowania materiału pozyskanego z jesionów na terenie wyznaczonej strefy w województwie małopolskim

W 2026 r. po raz pierwszy na terytorium Unii Europejskiej potwierdzono występowanie opiętka jesionowca *(Agrilus planipennis)* – groźnego szkodnika jesionów (*Fraxinus spp.*), który podlega obowiązkowi zwalczania w Unii.
W związku z wykryciem agrofaga *Agrilus planipennis* na terytorium Węgier i Słowacji oraz wyznaczeniem przez słowacką organizację ochrony roślin obszaru znajdującego się w odległości do 100 km od granicy obszaru występowania *Agrilus planipennis*, obejmującego również część województw podkarpackiego i małopolskiego, obowiązują szczególne wymagania dotyczące przemieszczania w Unii Europejskiej roślin rodzaju *Fraxinus L.* i gatunku *Chionanthus virginicus L.* oraz drewna i kory pozyskanych z drzew ww. rodzaju i gatunku, **pochodzących z tego obszaru**.

Wymagania szczególne dla ww. asortymentu zostały określone w załączniku VIII pkt 26–29 oraz w załączniku XIII pkt 4.1 rozporządzenia Komisji (UE) 2019/2072.

1. Rośliny rodzaju *Fraxinus L.* i gatunku *Chionanthus virginicus L.*, drewno w postaci wiórów, zrębków, ścinków, odpadów i pozostałości oraz odseparowana kora i przedmioty wykonane z kory, uzyskane z drzew ww. rodzaju lub gatunku:
   - nie mogą być przemieszczane poza obszar, z którego pochodzą.

2. Pozostałe drewno drzew rodzaju *Fraxinus L.* i gatunku *Chionanthus virginicus L.*, inne niż wymienione w pkt 1:
   - nie może być przemieszczane poza obszar, z którego pochodzi, albo
   - może być przemieszczone poza ten obszar, jeżeli:
     - w zakładzie dopuszczonym i nadzorowanym przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa zostanie usunięta kora oraz co najmniej 2,5 cm zewnętrznego drewna bielastego, lub
     - drewno zostanie poddane napromienianiu jonizującemu w taki sposób, aby w całym drewnie minimalna dawka pochłonięta wynosiła 1 kGy, oraz
     - **zostanie zaopatrzone w paszport roślin.**

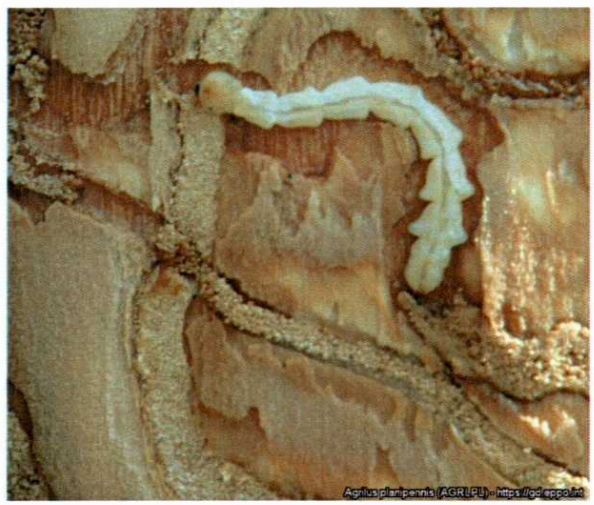
W załączeniu szczegółowy wykaz powiatów i gmin województw podkarpackiego i małopolskiego znajdujących się w obszarze objętym środkami fitosanitarnymi, według stanu na dzień 31.08.2026 r. oraz ulotka dotycząca agrofaga kwarantannowego *Agrilus planipennis*.

p.o. Małopolski Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa
Agnieszka Rogowiec
Agnieszka Rogowiec

Opiętek jesionowiec (*Agrilus planipennis* Fairmaire)

Poważne zagrożenie dla jesionów w Europie

Chrząszcz *Agrilus planipennis* (po lewej, fot Eduard Jendek, Słowacja, https://gd.eppo.int/); larwa *Agrilus planipennis* we fragmencie żerowiska (po prawej, Daniel A. Herms, The Ohio State University, USA, https://gd.eppo.int/)

Chodniki larwalne *Agrilus planipennis* (po lewej, fot. Daniel A. Herms, The Ohio State University, USA, https://gd.eppo.int/). Otwór wyjściowy chrząszcza *Agrilus planipennis* na pniu jesiona w kształcie poziomo ułożonej litery „D" (po prawej, fot Eduard Jendek, Słowacja, https://gd.eppo.int/).

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

gi@piorin.gov.pl • www.piorin.gov.pl

PIORIN

Zasięg występowania i opis agrofaga

Gatunek ten pochodzi z dalekowschodniej części Azji, gdzie występuje w Chinach, Japonii, Korei i w azjatyckiej części Rosji, natomiast podawane przez niektórych autorów dane nt. jego występowania w Mongolii i na Tajwanie uważane są za wątpliwe. Prawdopodobnie wraz z opakowaniami drewnianymi przeniknął on do Ameryki Północnej, gdzie notowany jest w Kanadzie i USA. W ostatnich latach gatunek ten rozprzestrzenia się w kierunku zachodnim w europejskiej części Rosji, zbliżając się do granicy między Rosją a Białorusią, a w 2019 r. stwierdzono go we wschodniej części Ukrainy (okolice Ługańska).

Jest to chrząszcz z rodziny bogatkowatych (*Buprestidae*). Chrząszcze długości 8,5-14 mm, o ciele wąskim, wydłużonym, barwy niebieskozielonej z metalicznym połyskiem. Powierzchnia ciała gładka z delikatną mikrorzeźbą. Głowa nieco szersza od przedplecza, spłaszczona. Czułki zbliżone długością do szerokości głowy. W porównaniu, chrząszcze gatunku *A.convexicollis,* notowanego w Polsce na jesionie wyniosłym, są mniejsze (długość 3,5- 5,5 mm), barwy brązowo-zielonej.

Larwy beznogie, barwy białokremowej, z silnie rozwiniętym przedtułowiem i brązową głową wciśniętą w przedtułów, długości 26-32 mm.

Rośliny żywicielskie

Głównymi żywicielami szkodnika są jesiony (*Fraxinus* spp.). W Azji do żywicieli zalicza się jesion chiński (*F.chinensis*), *F.japonica*, jesion japoński, *(F.lanuginosa*), jesion mandżurski (*F.mandshurica*) i jesion koreański (*F.rhynchophylla)*, natomiast w Ameryce Północnej: jesion amerykański (*F.americana)*, jesion czarny (*F. nigra*) i jesion pensylwański (*F.pennsylvanica*). W Europie porażany jest jesion wyniosły (*F.excelsior*) oraz uprawiane gatunki azjatyckie i północnoamerykańskie. Żywicielami są także orzech mandzurski, (*Juglans mandshurica*), skrzydłorzech japoński (*Pterocarya rhoifolia*) oraz wiązy: *Ulmus davidiana* i *Ulmus propinqua*.

Objawy występowania i szkodliwość

Chrząszcze uszkadzają liście drzew. Larwy po wylęgu drążą długie serpentynowate korytarze w kambium i bielu, wypełnione brązowymi trocinami i odchodami. Szerokość chodników ulega stopniowemu zwiększaniu wraz z rozwojem larw. W wyniku reakcji obronnej powstają pionowe pęknięcia chodników larwalnych, długości 5–10 mm. Na końcu chodnika larwalnego tuż pod powierzchnią kory, larwa wygryza komorę poczwarkową, w której zimuje, a wiosną ulega przepoczwarczeniu. Postaci dorosłe owada po przepoczwarczeniu wygryzają się na zewnątrz poprzez charakterystyczne otwory wylotowe w kształcie poziomo ułożonej litery „D", szerokości 3–4 mm. Żerowanie szkodnika przyczynia się do żółknięcia oraz opadania liści, usychania gałęzi, a z czasem zamierania drzew.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

Chrząszcze mogą rozprzestrzeniać się lokalnie wykonując przeloty na odległość ponad 1 km. W trakcie obrotu międzynarodowego szkodnik może być przenoszony z materiałem szkółkarskim i drewnem gatunków żywicielskich.

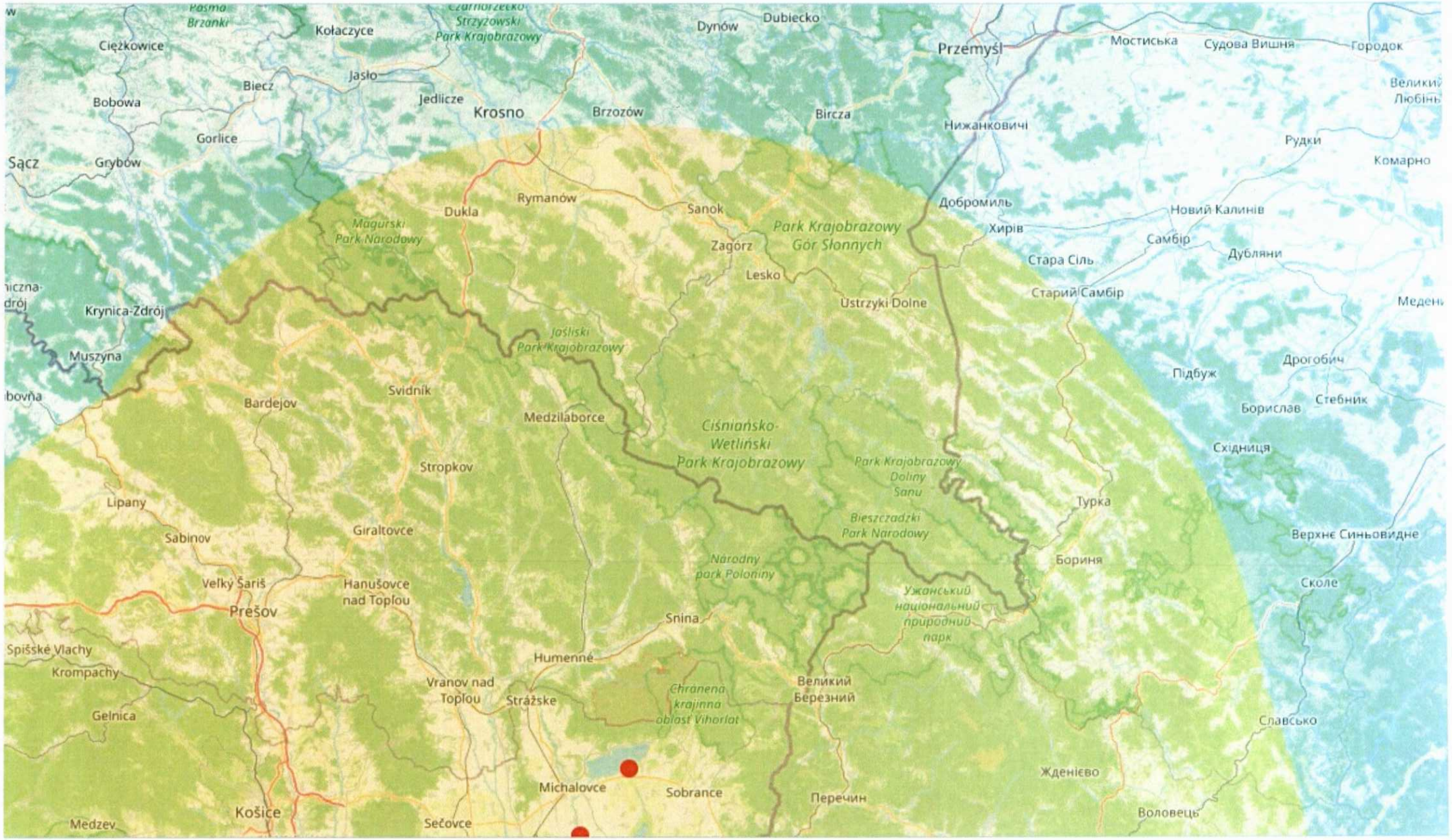
Postępowanie w przypadku podejrzenia wystąpienia agrofaga

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń co do obecności agrofaga na jesionach, poinformować o tym fakcie najbliższą jednostkę organizacyjną Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN). Oddziały PIORiN umiejscowione są w większości miast powiatowych. Dane kontaktowe tych jednostek znajdują się na stronie http://piorin.gov.pl/. Zadania realizowane przez PIORiN mają na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, eliminację negatywnych skutków wynikających z wymiany handlowej i stosowania środków ochrony roślin oraz nadzór nad produkcją materiału siewnego w pełni spełniającego wymagania zdrowotnościowe
i jakościowe, a kierunki i zakres działań Inspekcji wynikają z bieżących problemów występujących w rolnictwie oraz zagrożeń dla stanu fitosanitarnego upraw i środowiska naturalnego.

Wymagania fitosanitarne

W Polsce *A. planipennis* podlega obowiązkowi zwalczania.

Opracowanie: Witold Karnkowski, wyd.1, lipiec 2019

Pasmo Brzanki
Kołaczyce
Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy
Dynów
Dubiecko
Przemyśl
Мостиська
Судова Вишня
Городок
Ciężkowice
Jasło
Biecz
Bobowa
Jedlicze
Krosno
Brzozów
Bircza
Нижанковичі
Великий Любінь
Gorlice
Рудки
Sącz
Grybów
Комарно
Rymanów
Sanok
Добромиль
Новий Калинів
Dukla
Magurski Park Narodowy
Park Krajobrazowy Gór Słonnych
Хирів
Zagórz
Самбір
Стара Сіль
Дубляни
Lesko
Krynica-Zdrój
Ustrzyki Dolne
Старий Самбір
Медени
Jaśliski Park Krajobrazowy
Muszyna
Дрогобич
Підбуж
Svidník
Bardejov
Стебник
Борислав
Medzilaborce
Ciśniańsko-Wetliński Park Krajobrazowy
Східниця
Park Krajobrazowy Doliny Sanu
Stropkov
Турка
Lipany
Bieszczadzki Park Narodowy
Giraltovce
Sabinov
Верхнє Синьовидне
Národný park Poloniny
Борина
Veľký Šariš
Hanušovce nad Topľou
Сколе
Prešov
Ужанський національний природний парк
Snina
Spišské Vlachy
Humenné
Krompachy
Vranov nad Topľou
Strážske
Великий Березний
Chránená krajinná oblasť Vihorlat
Gelnica
Славсько
Жденієво
Michalovce
Sobrance
Перечин
Košice
Воловець
Medzev
Sečovce